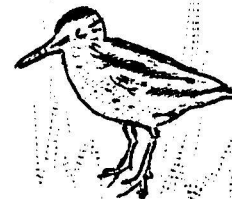

NOTITIES

Bokje

Niet veel mensen zullen ervaringen hebben met het bokje. Deze vogel, die vooral in oktober doortrekt, kon in voorgaande jaren regelmatig in het gebied aan de Eemmond worden gezien. Ze zaten dan graag in de daar aanwezige zeggepollen.

Ongeveer 5 jaar geleden liep ik in geschelschap van drie leden van de Utrechtse vogelwacht door zo'n zeggepol. Er kwamen toen 34 bokjes omhoog, die geluidloos, bijna rechtlijnig wegvlogen. In een nabijgelegen zeggepol vielen er direct weer 28 in. De vogelwachtmensen, die deze vogel blijkbaar goed kennen, zeiden: "Moet je nu eens tellen, hoeveel er nu opvliegen."

We hadden deze hele zeggepol uitgekamd, maar we kregen er niet meer dan ongeveer vijftien los. De anderen bleven doodstil zitten. Dit verhaal even, om iets van het gedrag van het bokje in het veld te beschrijven.

J.vdG.

Gierzwaluwen

Ons lid dhr. Ten Haken schrijft het volgende:

" 14 juli 1970. 7.30 uur. Motregen, dikke dekenlucht op ongeveer 500 m hoog, die op een tamelijk sterke wind snel en aaneengesloten voorbij schoof. Hoog tegen deze lucht, vanuit onze tuin gezien, was er opeens, niet erg wijd verspreid, een verzameling gierzwaluwen, ongeveer 200 stuks. Ze cirkelden rustig en zeer kort bij elkaar, zoals meeuwen dit wel eens doen en dus niet zenuwachtig jagend en tuimelend, zoals we dat van de gierzwaluwen gewend zijn. Geleidelijk werd de groep compacter en verdween zo in 'z'n geheel met zeer korte glijvluchtbeweginkjes naar het Zuiden, met een vrij sterke Zuidwester en motregen tegen."

16 juli 1970 om 8.30 uur. Zelfde weertype maar nu geen motregen. Boven het Oostvaardersdiep, op weg naar Lelystad, eenzelfde waarneming. terwijl ook hier en daar andere gierzwaluwen zich van deze "verzameling" niets schenen aan te trekken en op de gewone wijze aan het jagen waren.

Gierzwaluwen trekken wel steeds zeer vroeg weg, maar aan een aftocht half juli - tenzij incidenteel? - heb ik maar niet gedacht. Maar wat dan?

Antw.: Er is over de gierzwaluwen nog weinig bekend. Er wordt momenteel wel wat dieper gegraven in het geheimzinnige leven van de Gierzwaluw. Bovenstaande gevallen lijken echter wel wat op trekkende vogels. Gierzwaluwen trekken al in juli. Beide waarnemingen zijn vroeg in de ochtend gedaan. Dagtrekkers trekken vooral in de vroege ochtend. Zijn gierzwaluwen dagtrekkers? Waarnemingen als hierboven zijn van groot belang. Mocht u dergelijke waarnemingen doen, meldt deze dan!

Vervolgens schreef hij: "Zondagochtend, 6 september 1970, half acht liet ik de auto zacht uitlopen in de graskant op de Zuidijk, ter hoogte van een poeltje in het moerasland. Er vlogen wat eenden op, maar er was een zwaan, die recht op stond en gespannen bleef aanzien wat er verder met die auto ging gebeuren. Veel verder in het poeltje twee caracara's, met duidelijk een witte kop. Voorzichtig uit de auto gekomen, stelde ik op het dak de telelens in, hetgeen voor de zwaan, vermoedelijk een "knobbel", al te veel was, want hij ging zwaar op de wieken. Merkwaaardig was toen, dat een van de caracara's dit zoiets als verraad beschouwde, want hij volgde de zwaan, hetgeen op mijn foto is te zien en later vloog hij - of liever zij - vlak boven de zwaan en deed aanvallen, waaraan de zwaan trachtte te ontkomen. Een tweede foto laat dit ook zien. Het tweetal verdween zo, al vechtend. Tot ze met de kijker niet meer te volgen waren, richting Bunschoten."

Als het spel was, waarom dan samen zo ver van dat poeltje vandaan?
En wat zou voor die ene casarca aanleiding geweest kunnen zijn om die
andere in het poeltje achter te laten?

Antw.: Waarom twee watervogels elkaar nazitten zoals in dit geval is mij
niet duidelijk. Mogelijk zag de casarca in de zwaan een vijand. Ik kan
mij dit echter niet voorstellen. Misschien zijn er lezers, die eens eerder
iets dergelijks hebben meegemaakt? Mocht dit zo zijn en mocht u een
mogelijke reden voor bovenstaande weten, schrijft u dan eens.
Overigens, gaarne meer van deze korte notities.

J.v.d.G.

Achteruitgang

Het gaat niet zo best met vele broedvogels. Dat is iets, wat
vele mensen opvalt. Maar veelal wordt dit niet gepubliceerd, zolang het
geen schrikbare vormen aanneemt. Doch juist de geleidelijke achteruit-
gang, dacht ik, is het meest funest. Ik denk hierbij aan onze ooievaars
en roofvogels. Een geleidelijke milieuverandering is hiervan mogelijk
de oorzaak.

Enkele voorbeelden

"Naar de Nachtegaal gooiden we vroeger de pantoffels uit het
raam om hem tot zwijgen te brengen," vertelde me eens een oude buiten-
plaatsbewoner. De man had 's nachts meerdere zingende nachtegalen rond
zijn huis. Anno 1970 moet men in het Gooi lang zoeken naar zingende
nachtgalen!

Op de 's -Gravelandse buitenplaatsen Boekesteijn, Hilverbeek
en Gooilust broedde de vogel tot voor kort nog in meerdere paren. Dit
jaar was mij slechts één zingende nachtegaal bekend. (in het Corverbos)
In het Laegieskamp meestal één, soms twee broedparen. Nu? - Geen! En
rond de villa's van Naardens buitenwijken: meerdere nachtegale. Nu? -
Geen!

Ze ook met boerenzwaluwen. Op plaatsen, waar voorheen meerdere
nesten zaten, nu veel minder. Bij twee boerderijen in Ankeveen zaten voor
drie jaar terug nog 13 nesten. In 1970 nog slechts 6. In die tussen-
liggende jaren een geleidelijke daling van het aantal broedparen. Toch
veranderde de biotop in al die jaren niets.

Wel ben ik van mening, dat de mentaliteit van de agrariërs
verandert. Vroeger was een boer blij met zijn zwaluwen. Tegenwoordig
sluit men stallen hermetisch af. Ze vervuilen anders te veel! Met een
Vaponastris houden ze ook de vliegen wel weg.

Het is natuurlijk best mogelijk, dat ze zich herstellen.

Ik zie de toekomst voor vele insecteneters toch wel somber in.

J.v.d.G.